

Tweede Kamer der Staten Generaal
T.a.v dhr. M. Azmani (VVD fractie)
PO 20018
2500 EA Den Haag

VON
VLUCHTELINGEN
ORGANISATIES
NEDERLAND

Datum
26 Maart 2015

Kenmerk
FÖ/bv/15.004

Contactpersoon
Fatma Özgümüş

Email
f.ozgumus@vluchtelingenorganisaties.nl

Onderwerp
Reactie VON VVD asiel-plan

Bijlagen
n.v.t.

Geachte heer Azmani,

Met grote belangstelling lazten wij deze week de VVD notitie 'De (Buiten)Grenzen van Europa' (maart, 2015). Hoewel we niet ieder onderdeel hiervan onderschrijven, zien wij - Vluchtelingen-Organisaties Nederland (VON) - met u het nut, de noodzaak en de urgentie van een politiek en maatschappelijk debat over de aard en omvang van dit complexe vraagstuk. We staan nu pas aan het begin van dit debat en vanzelfsprekend geven wij u graag in hoofdlijnen onze inhoudelijke reactie op uw notitie.

Probleemstelling

Wij onderschrijven de probleemstelling zoals u deze in uw notitie heeft neergezet. Zoals bekend groeit het aantal brandhaarden op de wereld zeer snel, met als gevolg dat steeds groter groeiende groepen mensen op de vlucht slaan. Daarnaast zien we een toenemende groep mensen die door economische onmacht de noodzaak zien om richting het westen te vertrekken. Landen lopen leeg en er is niet veel verbeeldingskracht voor nodig om te kunnen voorspellen wat er dan gebeurt. Bovendien verwachten wij ook niet dat de omstandigheden binnen aanzienlijke tijd beter worden voor de volkeren die nu genoodzaakt zijn te vluchten. Daarin vinden wij ons dus volledig in uw analyse.

Vluchtelingenbescherming versus migratie

In uw gehele notitie krijgen wij echter sterk de indruk dat vluchtelingenbescherming en migratie aan elkaar worden gekoppeld. Deze koppeling is ons inziens zeer onwenselijk en rijmt bovendien niet met uw wens om terug te keren naar de basis: namelijk de vluchtelingenbescherming zoals die werd beschreven in het Verdrag van Genève van 1951. Ongetwijfeld is het een goede zaak om na te denken over een systeem voor arbeidsmigratie met bijvoorbeeld een puntensysteem. Maar dit heeft verder niets te maken met zaken zoals vervolging, veiligheid en bescherming. Voor een zuiver en vruchtbaar debat over vluchtelingenbescherming stellen wij dan ook dat deze twee zaken zo scherp mogelijk uit elkaar moeten worden gehouden.

Oorlogsvluchtelingen: Opvang in regio

Uiteraard kan de internationale gemeenschap, waaronder Europa, niet blijven toekijken terwijl enorme humanitaire rampen zich voltrekken en grote delen van de wereld ontwrichten. Deze rampen vormen een groot gevaar voor iedereen. Met u zijn wij van opvatting dat oorlogsvluchtelingen beter in de regio opgevangen moeten worden. Maar dit is geen nieuw concept: al ruim 30 jaar kennen we 'opvang in de regio' in bijvoorbeeld Pakistan waar vluchtelingenkampen zijn opgezet voor Afghanen. Waarvan overigens de Taliban het meest prominente product is. Dergelijke kampen kennen we ook al decennia lang in Iran, in Soedan, Kenia, Libanon en meest recent in Turkije, waar inmiddels ruim 2,5 miljoen Syriërs verblijven. Daarnaast kennen we ook de binnenlandse kampen die vaak spontaan ontstaan, zoals de kampen door en voor Yezidi's in Irak.

Het is een bekend feit dat de leefomstandigheden in deze kampen over het algemeen ver onder de maat zijn. De UNHCR is onvoldoende geëquipeerd voor de situaties die ontstaan en Europa, en ook de rest van de internationale gemeenschap, investeert te weinig in het verbeteren van de kwaliteit van deze kampen. Ons inziens is een reorganisatie van de UHNCR dan ook op korte termijn noodzakelijk. We moeten toe naar humanisering van deze kampen waarbij minimum kwaliteitsnormen dienen te worden gehanteerd, die extern kunnen worden gemonitord. Zodat bijvoorbeeld ook geen onveilige situaties in de kampen kunnen ontstaan, zoals de verkrachting van vrouwen of het ronselen van jongens en mannen voor diverse strijd machten.

Kortom: Het draait niet alleen maar om inzet van meer budget, maar ook om meer slagkracht en een assertievere houding van organisaties zoals de VN en van de EU zelf. Daarnaast vraagt echte preventie van instabiele regio's om een geheel andere politiek, waarbij een veel actievere rol wordt gevraagd van Europa bij beginnende conflicten. Er dient dan op tijd te worden geïntervenieerd en niet te worden gewacht totdat mensen aan onze poorten kloppen. Het vraagt ook om een gidsrol voor Europa, en in het bijzonder voor Nederland, als actieve verdediger van de mensenrechten. Waarbij ook stevige stappen gezet kunnen worden, zoals niet langer handel voeren met onderdrukkers of geen olie afnemen van dictators.

De ideale wereld, meneer Azmani, is niet de wereld waarin vluchtelingen niet naar Europa hoeven te komen, maar een wereld waarin zij niet hoeven te vluchten.

Politieke vluchtelingen

Met u willen wij terug naar de essentie van de zaak, namelijk waarom in 1951 het Vluchtelingenverdrag van Genève is opgesteld. Europa, op basis van eigen waarden, zou altijd een veilige haven zijn voor mensen die vervolgd worden wegens hun actieve inzet elders voor gedeelde waarden zoals gelijkheid, vrijheid, democratie en de rechtstaat. Maar ook voor mensen die vervolgd worden wegens wie ze zijn, zoals hun seksuele geaardheid of geloof.

U wilt alleen mensen bescherming bieden die binnen Europa worden blootgesteld aan vervolging, omdat de rest in de regio opgevangen moet worden. Tegelijkertijd wilt u het non-refoulement beginsel blijven handhaven. Deze twee standpunten staan nogal op gespannen voet met elkaar. Want de veiligheid van vluchtelingen van bovengenoemde categorieën kan in de regio niet door wie dan ook worden gegarandeerd.

Bovendien rijst bij ons dan de vraag: Waar liggen de grenzen van Europa volgens de VVD? Op welke andere landen dan die binnen de Europese Unie doelt u? Vanuit welke Europese landen verwacht u vluchtelingen?

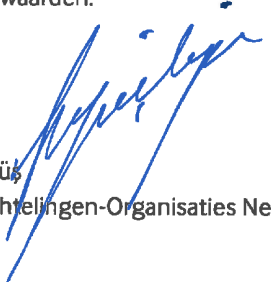
Los van de bovengenoemde vraag lijkt uw visie op dit punt afbreuk te doen aan de Europese traditie. Afgezien van de technische onuitvoerbaarheid van uw idee om een muur te trekken om Europa heen tegen ook de categorie politieke vluchtelingen, kunnen wij ons nauwelijks voorstellen dat dit is waar de Nederlandse liberalen voor staan. Stelt de VVD echt dat mensenrechtenactivisten, zoals in het verleden uit Chili, Argentinië, Turkije, Iran, Irak, en Zuid-Afrika, die zich verzetten tegen dictators en uiteindelijk hier een veilige haven vinden om door te gaan met hun strijd voor meer democratie, in de toekomst moeten worden geweerd bij de poorten van Europa? Wij vragen ons werkelijk af welke samenlevingontwrichtende effecten u verwacht van deze vluchtelingen?

Wij hebben begrip voor een aantal problemen die u in dit verband aankaart. Deze problemen zouden echter ondervangen kunnen worden door asiel aanvragen van deze categorie te laten toetsen en te laten kanaliseren naar Nederland door onze diplomatieke vertegenwoordiging in het buitenland.

Tot slot, het vluchtelingenvraagstuk is een complex vraagstuk, daarmee zijn wij het met u eens. Een stevig debat hierover in Nederland en breder in Europa is wat ons betreft zeer welkom. Het is goed om verschillende ideeën te horen om goede afwegingen te kunnen maken. Dat kan echter alleen het beoogde resultaat opleveren als het gevoerd wordt op basis van gemeenschappelijke gedragen waarden.

Met vriendelijke groet,

Dzsingisz Gabor
Voorzitter Vluchtelingen-Organisaties Nederland

Fatma Özgümüş
Directeur Vluchtelingen-Organisaties Nederland